

ФОРУМ ТЕАТЪР В КЛАСНАТА СТАЯ

Когато преди няколко години в приятелски разговор с Поли решихме да съберем на едно място нейните студенти и моите ученици чрез форум театър, не знаехме, че тези срещи ще предизвикат такъв голям интерес, че ще станат традиционни, че ще се окажат специални, важни, полезни и че един ден ще разказваме за тях. Идеята се роди спонтанно – Поли имаше нужда от автентична непредубедена публика, за да постави студентите си в реална, жива ситуация, а аз току-що бях поела деветокласници и от позицията на класна се опитвах да разнообразя училищния им живот, да ги опозная и да се приближа до тях.

Случи се обаче нещо, което сега, след 4 години, е достойно за споделяне. Не се наемам да кажа как и колко ние бяхме полезни на студентите, но ми се ще да ви разкажа какво направи форум театърът за учениците ми и за мен.

Най-напред беше изненада. Умишлено не бях предупредила, че ще имаме гости, и не бях разказвала предварително какво е форум театър. Дойдоха едни непознати (и дори само по тази причина интересни) хора, отстъпих им своето място и подиумът пред дъската се превърна в сцена. Кратката история, която студентите разиграха, представи проблем, вълнуващ тийнейджърите, и лесно спечели вниманието им. Но най-голямата изненада дойде, когато учениците разбраха, че могат, даже трябва, и те да участват в представлението. Стъписаха се за кратко, а после се включиха, сякаш само това бяха чакали. И всъщност се изненадаха най-много от себе си.

После месеци наред коментираха и питаха кога пак ще дойдат студентите от НАТФИЗ. Някои говореха за форум театър като за нещо близко и познато, правеха го леко заговорнически и демонстрираха компетентност. Други коментираха не толкова гостите, колкото собствените си преживявания – бяха се усетили различни, бяха видели иначе свои съученици, бяха открили нещо ново и необикновено и имаха потребност да говорят за него.

При следващото гостуване форум театърът беше за моите ученици стар познат, с когото искат отново да се срещнат, чакан и добре дошъл гост. Класната ни стая поотесня, защото се оказа, че учениците сами са поканили приятелите си от съседните класове. Най-активните искаха да участват отново. Една ученичка после дълго и най-сериозно негодуваше, че студентите дошли точно когато тя отсъствала. Последния път поразместихме училищната програма, за да се настаним в най-голямата стая.

Веднъж имахме и среща тук, в учебния театър. Тогава пък към впечатленията от форум театъра се прибавиха впечатленията от НАТФИЗ. Мястото, атмосферата, случайно срещнатите му обитатели предизвикаха разговори за кандидатстването и ученето в НАТФИЗ, за професията на актьора, за правенето на театър, за страха от сцената, за магията и уюта й...

На мен самата форум театърът осигури безценната възможност да застана не ПРЕД, а ДО своите ученици; да участвам наравно с тях в дискусиите; да гласувам като една от тях; да ги приближа така, че да изчезна между тях и

тайничко да ги понаблюдавам. Имаше какво да се види:

Разсеяните бяха концентрирани.
Пасивните проявяваха активност.
Мълчаливите говореха.
Инертните се оказаха инициативни.
Академично съдържаните показаха артистичност.
Асоциалните проявяваха съпричастност.
Критикарите изразяваха одобрение.
Отегчените се оказаха заинтригувани.
Сериозните се смееха.
Нахаканите се посмириха.
Агресивните показаха толерантност.

ЗАЩОТО:

Играта осигуряваше и снемаше маски.
Имаше усещане за общност.
Чувстваха се значими.
Можеха да се изразяват.
Усещаха, че ги чуват.
Слушаха се помежду си.
Предлагаха решения.
Изпробваха идеите си.
Имаха инструменти за общуване.
Бяха свободни.

Когато после отново застанах на обичайното си място, знаех повече за своите ученици, виждах повече в очите им, беше ми по-лесно да ги водя, усещах, че повече ме харесват и повече ми вярват. Бяхме пътували заедно. Бях им подарила нещо неочаквано, забавно, красиво и полезно.

Сега моите някогашни деветокласници са абитуриенти. Сигурна съм, че излизайки от училище, ще отнесат и спомена за форум театър. И че почувстваното по време на тези срещи може би ще им е по-полезно от някои училищни уроци. А когато посрещна следващите си ученици, ще се огледам за някой приятел като Поли и ще му отворя вратата на моята класна стая. Защото знам, че съвременното българско училище страда от институционална самота, чието преодоляване е възможно само ако си я признае и ако потърси лек за нея. Агресията, скуката, липсата на мотивация, проблемите в семейството, разколебането на ценностите могат да бъдат потушавани и овладявани чрез адекватни партньорства. И е илюзия, че някой ще ги открие вместо нас и ще ни ги предложи наготово. Добре е сами да ги създадем, да ги отгледаме, да ги съхраним и да ги развием.

Възможно е. И си струва!

Нели Илиева,
учител по български език и литература
в 127. СУ “Иван Николаевич Денкоглу”,
София